

GLASILLO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

V združenju je moč!

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

"Glasillo" izjaha vsaki teden v petek.—Cirkulacija je dosegla nad deset tisoč nativov. List je razširjen po Zdr. Državah, Canadi i stari domovini.

Cene za oglas po pogodbi. Enostopna 10 point vrsta 8 centov.

Nefrankirana ali pre-malo frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredništvo in upravnštvo Glasila je v Chicagu, Ill., 2821 So. 40. Ave., kamor je pošiljati vse rokopise, denarne pošiljate, sploh vse, kar ima stik z listom.

Celoletna naročnina na Zdr. Države in Canado je \$1.00, za inozemstvo \$1.50.

LETO—YEAR VI.

Chicago, Ill., 29. avgusta (August) 1913.

ŠTEV.—NUMBER 35.

Štrajk v michiganskem bakrenem okrožju.

Iz čekov, ki so bili priobčeni v "Miners' Bulletinu" z dne 23. avgusta, je razvidno, da rudarji v bakrenih rudnikih niso zaslužili niti dva dolarja na dan. Nekateri rudarji so po odbitku raznih stroškov prejeli dolar in pol, ali pa še manj dnevne mezde. Nekemu rudarju, ki je bil v bolnici, so odračunili 28 dolarjev za bolnico, posebej pa še en dolar za zdravnikarje. Od leta 1909 pa do 1913 se rudarjem ni zvišala mezd niti za en cent, dasiravno so se cene za življenjske potrebščine podvojile. Tudi strojniki niso plačani nič boljše. Mesečna plača znaša od \$55 do \$70. Ako to plačo primerjamo s strojniki, ki delajo v bakrenih rudnikih v Butte, Mont., in delajo le osem ur dnevno, se nam dozdeva beraška napojnina, ko izvedemo, da strojniki v Butte, Mont., dobivajo \$142.50 mesečne plače.

Na podlagi navedenih podatkov lahko vsakdo razume, zakaj se kralji bakra v Michiganu branijo z vsemi štirimi priznati unijo. Dokler rudarji niso organizirani, je vsak posamezni rudar izpostavljen šikanam priganjačev, ki v interesu gospodarjev bakra priganjajo rudarje po načinu srednjeveških valptov. Neorganiziran rudar je takoj na česti, ako kritizira le z eno besedo naprave v rudniku, dejanja priganjačev in ravnateljev. Za organiziranim rudarjem stoji cela organizacija. Ako se mu dogodi kaj, se lahko pritoži pri svoji lokalni uniji, ki takoj zahteva, da se poravnata storjena krivica. To kralji bakra dobro vedo in zato se branijo pripoznati unijo. Ako bo stavka trajala še nekaj časa, se bodo kralji bakra prepričali, da njih dreve ne raste do neba. Solidarnost štrajkujočih rudarjev je tisti oreh, ob katerem si bodo kralji bakra skrhalo svoje ostre zobe.

Skrb za vojaštvo.

Calumet & Hecla družba, ki da je svojim rudarjem v podobi plače drobtinice od masnih dohodkov, ki jih prinaša obratovanje njenih rudnikov, prav očetovsko skrbi za vojske, ki so nastanjene v Calumetu in okolici, da morš in vbijajo, ako je treba, v njenem interesu pridne delavce, brez katerih družba niti obstati ne more.

Korporal Harold Darling (pravilneje bi bilo korporal Satan) se je izrazil napram reporterju za detroitski buržoazni dnevnik tako le:

Calumet & Hecla družba je odprla prvo kopal za nas. Opremila je naš tabor z električnimi žarnicami in oskrbela je težke avtomobile, da nas prevažajo po slabih potih. Naša stotinja, kateri zapoveduje lajtnant Waldo, rabi enega teh avtomobilov za "letečo kolono". Dostikrat smo se peljali za zabavo. Vedno pričakujemo alarma, ki pride pogosto."

Iz izjave korporala je razumeti, da kapitalisti s takimi "uslugami" podkupujejo vojske, da tem rajše streljajo na mirne štrajkujoče delavce. Dajejo jim na razpolago avtomobile, da se vozijo za zabavo; napravili so jim pršno kopal, da jih v taboru ne bodo ujedle uši itd. itd. Vse to se vrši, da bi rjavohlačniki bili pripravljeno moriti vsaki trenotek delavce, katerim se imajo kapitalisti zahvaliti za svoje bogatstvo.

Ako ima Mc Noughton, glavni zastopnik kraljev bakra res človekoljubno srce, zakaj pa ni dal rudarjem avtomobil na razpolago, da bi se vozili na delo in od dela? Rudarji so gotovo zaslužili preje to uslugo, kakor pa rjavohlačniki, ker bi bil "Jimmy" Tree streljal na župana, ker je bil mogoče navaden berač mesto milijonar, ako bi rudarji ne hodili

dan za dnem tvegati svoje življenje pod zemljo, da iztrgajo iz zemeljskega osrčja dragoceno bakreno rudo.

Dva umorjena.

Ko je hrvatska obitelj bila pri večerji s fanti, ki so bili pri nji na hrani in stanovanju, je nakrat prišel "bos tremerjev", katerega ime ni znano v hišo s sedmimi barabami v službi Wardel Mahon korporacije, ki oskrbuje kapitaliste z vohuni in profesionalnimi pretepači. Bos je pokazal s prstom na Josipa Kalana, na kar je neka baraba rekla, da mora iti z njimi. Kalan je odgovoril, da ne gre, kakor bi tudi z njimi ne šel noben pameten človek. Danes še nismo tako daleč v Ameriki, da bi lahko barabe aretirale ljudi. Ukaz za aretacijo da lahko le sodnik. Po tem dogovoru so šle barabe iz hiše in pričele streljati vanjo, kakor v oblegano trdnjavo. Smrtno zadeta sta se zgrudila na tla Lojze Tijan in Štefan Putrič, ranjena sta pa bila Stanko Stepič in Ivan Stimac. Ko so barabe dosegle, kar so hotele so udrele v hišo kakor razbojniki. Premetali so vse seveda našli pa nič... niti enega samega samokresa. Po vršenem zločinu so barabe odšle.

Velikanska je bila udeležba pri pogrebu umorjenih žrtv. Nad 15 tisoč rudarjev je spremlilo umorjena tovariša na pokopališče.

J. D. Cannon organizator za W. F. M., je govoril ob odprtem grobu. V svojem govoru je rekel, da so delničarji sokrivni umora. Obsojil je tudi governerja Ferrisa, ker je vedel, da so barabe v službi Wardella v stavkovnem okraju, in jim je dovolil, da smejo tam ostati. V živih besedah je očrtal podivjanost in krvočelnost Wardellovih barab, ki so bile importirane iz New Yorka. Obnašale so se kot divje zveri. "Sramoto je," je izvajal govornik, "da je kaj takega dovoljeno v imenu zakona in da so državljani brez varstva. Lastniki rudnikov zapovedujejo, governer pa izvršuje ukaze."

Za njim je govoril v hrvatskem jeziku Tomaž Strizič. W. F. of M. bo storila vse, kar je v njeni moči, da prejmejo morileci zasluženo kazen.

Senator Martin iz New Jerseyja je obljubil, da bo v zveznem senatu zahteval ob prvi priliki, da se uvede preiskava o vzrokih in dogodbah v michiganskem stavkovnem okraju. Z materjo "Jones" se bo o tem posvetoval.

Senator Kern iz Indiane bo najbrž tudi zahteval, da se uvede preiskava. Rudarji bodite složni, solidarni in mirni. Ne pojdite na delo, dokler ne priznajo vaših zahtev. Ako ostanete tako složni in mirni, kakor ste bili do sedaj, mora zmagnati vaša pravična stvar. Po končanem štrajku bodo lahko srebje in druge izdajice navezale svoje culice in šle s trebuchom za kruhom po svetu, mejtem ko bodo ede vi uživali sadove svojega boja in zmage.

Iz New Yorka poročajo, da so pred pisarno župana Gaynorja v mestni hiši našli naboj dinamita, ki je bil opremljen s samoužgalico. Strokovnjaki izjavljajo, da je naboj imel toliko razstrelivne moči, da bi se z njim pognala lahko mestna hiša v zrak.

Župan je bil ob času, ko so našli naboj, v pisarni. Neki pasant ki je šel skozi park mestne hiše, je videl ležati naboj pri stopnjicah, ki so vodile v klet. V zadnjem času je dobil župan več grozilnih pisem.

Pred tremi leti je neki pobožni Tree streljal na župana, ker je bil mogoče navaden berač mesto milijonar, ako bi rudarji ne hodili

Še enkrat — postanite državljani!

Slovenski delavci, ki ste po starem zakonu dobili prvi državljanski papir, ne pozabite, da z dnem 26. septembra stopi v veljavo nov dodatek k naturalizacijskem zakonu. Novi zakon bo bolj strog kakor sedanji, posebno kar se tiče znanja angleščine. Marsikomu, ki bi sedaj lahko postal državljan, bo rekel sodnik po 26. septembru, da se naj boljše nauči angleščine, potem pa pride po drugi državljanski papir.

Po novem zakonu postanejo vsi prvi papirji po sedmih letih neveljavni. Neki časnik je poročal, da je bilo izdanih nad pet sto tisoč prvih papirjev, ki so stari nad sedem let. Gotovo je med temi tudi lepo število Slovencev, ki so pred sedmimi leti vzeli prvi državljanski papir in se niso pobrigali za drugega. Mnogo takih Slovencev živi posebno v državah, v katerih imajo pravico voliti s prvimi papirjem. Tudi to pravico omejujejo čimdalje bolj in kmalu bo moral biti v vsaki državi vsakdo državljan, ako bo hotel izvajati volilno pravo.

Slovenci, ki imate nad sedem let prve državljanske papirje, zapomnite si to le: Ako ne boste do 26. septembra t. l. zahtevali drugega državljanskega papirja, boste morali znova zahtevati prvi papir in čakati dve leti, preden boste imeli pravico zahtevati zopet drugega. Zapravili boste le čas in denar po nepotrebnem.

Ali še nekaj drugega, bolj važnega je, ki nas sili, da apeliramo na vse Slovence, ki imajo prvi državljanski papir in pravico do drugega, da naj vprašajo za drugega še pred 26. septembrom. Že zgoraj smo omenili, da so določbe novega zakona bolj stroge, posebno kar se tiče znanja angleščine. Nov zakon zahteva, da mora prosilec znati angleški pisati in govoriti, poznati ustavo Združenih držav in odgovorjati na vprašanja, ki se tičejo zakonodajne moči. Do sedaj je bilo sodniku prepuščeno, da je po svoji prevladnosti izpraševal prosilca. Po novem zakonu je pa dolžnost izprašujočega sodnika, da prosilca natančno izpraša v smislu določb zakona.

Marsikdo se je zunaj trudil, da je dobil občinsko pravico v tuji občini. Tukaj se pa mnogo naših rojakov prav nič ne briga, da bi postali državljani, dasiravno žive več kakor deset let tukaj in so se odločili, da ostanejo za vedno v Ameriki. Nekateri mislijo, da je vseeno, ako so ali niso državljani. Vsi ti se motijo. V nekaterih državah je lastninski zakon tako strog, da državljan lahko zahteva, da se nedržavljanom lahko prodajo njegovo posestvo na javni dražbi, ako ni tekom sedmih let postal državljan, odkar je kupil posestvo. Človek, ki živi v Združenih državah in ni državljan, nima pravice, da bi si doleval pri zakonodaji. Le državljan ima vse pravice in lahko sodeluje pri zakonodaji.

Posebno za delavca je važno, kakšna je socialna zakonodaja, sploh vsi zakoni za varstvo delavcev. Kar se tiče socialne zakonodaje smo še daleč za Evropo. Tu nimamo okrajnih bolniških blagajni niti zakona za odškodnine za slučaj poškodb, kakor jih imajo v Evropi. O penzijskem zakonu za stare in onemogle delavce ni duha ne sluha. Kjerkoli se delavec zavaruje, mora vse plačati iz svojega žepa, tisti, za katerega delavec gara, pa ne plača niti počenega groša za njegovo zavarovanje. Danes vsaka država dela zase eksperimente v socialni zakonodaji, dasi bi morala biti socialna zakonodaja enotna za vse države v Uniji, ker so razmere za

delavce skoraj povsod enake. So-deč s tega vidika, je delavec dolžan v interesu svoje družine, da postane državljan, ker s tem dobi gotove pravice, katerih nima kot nedržavljan. Marsikdo je bival več kakor deset let v Uniji in šel je na obisk v staro domovino. Ko se je vrnil, se je pa prepričal, da je tujec. Radi malenkostne telesne napake, ki jo je mogoče zadel v ameriški tovarni preden je šel v domovino, so ga vrnili zopet v Evropo in vse prošnje, da njegova deca ali oče živi v Združenih državah, niso izdale nič.

Slovenci postanite državljani! Vzemite drugi državljanski papir vsi, ki ste opravičeni do njega še pred 26. septembrom t. l., ker po tem dnevu boste imeli mnogo sitnosti, ako boste hoteli postati državljani.

Inozemstvo.

Cesarjev namestnik v Galiciji je prepovedoval izseljevanje iz Galicije v Ameriko.

Odredil je, da naj policija aretirava vse moške v starosti od 18. do 36. leta, ki so podvrženi vojaški dolžnosti, ako so namenjeni v Ameriko.

Cesarski namestnik se boji, da bi moral on in njegovi tovariši — poljski zlahčiči, prave krvopije poljskega kmeta in delavca, sami orati, sejati, žeti itd., ako se ne ustavi izseljevanje, ker moški v najkrepkejši življenjski dobi beže v Ameriko, da bi ubežali počasnemu umiranju vsled stradanja.

Ko so v Poli delali strelne polizkuse s težkim topom za ladje (kaliber 30½ cm.), se je top razletel.

Trije častniki so bili vbiti, šest je bilo težko ranjenih in nekateri pa lahko poškodovani. Koliko je bilo ranjenih in vbitih navadnih pomorščakov, depeša ne pove, ker v Avstriji prištevajo le oficirje ljudem.

Med ranjenimi je bil admiral grof pl. Wellenburg, predsednik mornariškega tehničnega odbora. Velik kos jekla mu je zdrobil obe nogi. Dasiravno so ga takoj operirali, je vseeno umrl.

Ako bi Lujiza, starejša hči belgijskega kralja Leopolda, slučajno ne zagledala luč tega sveta v kraljevski palači, bi že zdavnaj delala pokoro za svoje grehe v kakšni kaznilnici ali pa prisilni delavnici. Berlinski advokat W. Inhoffen je objavil v "Vossische Zeitung", da je na Dunaju uložil predlog za kazensko postopanje proti princezini Lujizi in njenemu ljubljencu, nekdanjemu lajtnantu Matačiču, radi hudodelstva sleparije. Ekscentrična Lujiza je ogoljufala druge ljudi za en milijon mark.

Taka "visoka gospoda" se ne zadovolji z majhnimi vsotami!

Sv. sinod je poslal nadškofa in člana sinoda Nikona, da kaznuje ruske menihe, ki so v samostanu na hribu Atos širili med ruskimi menihi neke vrste krivo vero. Da se ekspedicija posreči in kaznuje "krivoverce" se je nadškof v družbi ruskega poslanika iz Carigrada in 200 vojakov ukreal na parnik in odplul proti skalnatemu polotoku blizu Soluna.

Vojski so vzeli samostan z nasokom. Dva meniha so umorili, mnogo pa ranili in nad 400 so jih zvezali in odgnali s seboj v Odeso, kjer so jih kot hudodelce izročili policiji.

Beguni iz Mehike, ki prihajajo v Los Angeles, pripovedujejo, da se v nižji Kaliforniji pripravljajo vstaja proti Huertu, ki lahko izbruhne vsaki trenotek. V Ensenadi, glavnem mestu ome-

njene province, je stvar že tako dozorela, da je policijski načelnik, ki je vnet pristaš Huerta, odstavil ves mestni svet. Drugod je položaj še bolj kritičen. Beguni poročajo, da bodo vstahi najprvo zasedli mesto Calexico, ki leži nasproti Meksikaliju.

Iz Vancouverja, B. C. poročajo, da so na prizadevanje rudniških baronov aretirali voditelje premogarske stavke v Britski Kolumbiji. Kapitalisti upajo na ta način prisiliti premogarje, da bi se vrnili na delo, ki so že nad pol leta v stavki. Zima bo kmalu tu, ki je v Kanadi zelo ostrá, premogovna skladišča na zapadu so pa prazna. To govori dovolj jasno, zakaj se premogovniški baroni poslužujejo že skrajnih sredstev, da bi ugnali junaske štrajkarje.

Velik strah je povzročil potresni sunek v Mesini na Sicilijanskem. Sunek je bil močan in je trajal le nekaj sekund. Ljudje so bežali na prsto in se niso hoteli vrniti v hišo, ker so se bali, da bodo prvemu sunku sledili drugi. Škoda ni velika.

Iz Carigrada poročajo, da so velesile odločile, da Drinopolje ostane turška last in da se Bulgarija in Turčija pogajata radi za odločbe. Načrtno pa poročajo iz Dunaja, da velesile o tem še niso sklenile prav nič definitivnega.

Iz Bangalora, Indija poročajo, da je petdeset rudarjev našlo smrt, ko je dygalnik padel na dno zlatega rudnika Mysore.

Iz Forte Williams, Ont. poročajo, da je minoli petek hud vihar uničil železne mostove in Ontario pomol.

Ameriške vesti.

Kako se bo rešilo zamotano vprašanje z Mehiko je težko izreči danes nekaj pozitivnega. Vsa zadeva je sedaj pred kongresom in trnoglavi Huerta je prošil, predno je šel list v stroj, za 24 ur odloga, da sestavi svoj odgovor.

Predsednik Wilson hoče vprašanje rešiti mirnim potom, med senatorji je pa lepo število, ki zahteva, da ameriški vojski preokrepijo mehiško mejo in z orožjem napravijo "red in mir."

Šerif Charles Low v Klamath Falls, Ore. je dobil nalogo, da odšete nekemu W. Pennu, ki je pretepel svojo ženo, petnajst batin na hrbet. Sodnik E. W. Gowan mu je zagrozil, da ga bo kaznoval radi žaljenja sodišča, ako ne izvrši kazni. Šerif je nato izjavil, da gre rajše v ječo in pu-sti svojo službo, kakor da bi izvrševal barbarske kazni, ki sodijo v mračnjaški srednji vek, nad obsojenci.

S prvim januarjem stopi v državi Pennsilvaniji v veljavo zakon, ki prepoveduje izdajanje prostih vozniških listov za železniške uradnike in uslužbenec in njih družine. Vsak železniški uradnik — od najvišjega pa do najnižjega — bo moral po novem letu plačati vožnjo na železnici iz svojega žepa. Prizadetih bo nad 200,000 uradnikov in uslužbenec.

Iz Manile, na Filipinskem otočju poročajo, da sta dva vstajška Morota napadla V. L. Whitneyja, governerja v Jolu. V boju je dobil pet ran, končno se mu je pa posrečilo (?) usmrtiti oba napadalec.

V Iron Riverju, Wis. so našli kovača L. Wrena strašno razmesarjenega v nekem hotelu. Ležal je na postelji v krvi in s pre-rezanim vratom. Dvajset minut kasneje, ko so ga našli, je umrl, ne da bi se posrečilo izvedeti imena morilec. Zaprl so nekega T. Berryja, 60letnega drvarja, ki je na sumu, da je morilec. Drvar trdi, da je nedolžen.

Znameniti pennsilvanski kockarji so dobili nalogo, da odmarširajo v Erie, Pa. in pomagajo uničiti stavko ondotnih livarjev.

V soboto sta dospela v mesto dva oddelka te čete, ki so jo organizirali kapitalisti v Pennsilvaniji, da jim ob času stavke ni treba plačevati izzivačev in pretepačev iz svojega žepa.

Prejšni dan so kapitalisti nahujskali skebe in svoje najete profesionalne vbijalce, da so napadli štrajkujoče delavce. Pri tem napadu je je najeti pretepač E. Stafer tako skupil, da leži težko poškodovan v bolnici.

Stavka traja že od meseca decembra. Ker so delavci solidarni in mirni in nikakor ni bilo mogoče prisiliti jih, da bi se pod stariimi pogoji vrnili na delo, so kapitalisti po svojih zaupnikih aranžirali zgoraj omenjeni napad, da so dobili kozake na pomoč, s katerimi upajo upogniti stavkarje.

Po poročilu državne davčne komisije ni šušá v državi Kansas napravila tako velike škode, kot se je poročalo prvič. Največ je trpela koruza.

Zvezni vremenski urad poroča, da je suša v treh državah — Kansas, Missouri in Oklahoma, ki so največ trpele vsled nje, pri kraju. Toplota je padla od 10 do 30 stopinj in padati je pričel dež. Pšenična žetev nadkriljuje žetev v drugih državah za 43 odstotkov. Državni poljedelski tajnik D. Coburn je dobil od mlinarjev obvestilo, da je letošnja pšenica najboljša, ki so jo kedaj pipe-ljali v mline.

Dunne, governer države Illinois, je pisal ječarju v Jolietu list, v katerem omenja delo kaz-nencev na državnih cestah in pravi:

"Vi lahko naznanite kaznencem, da bom vsakemu, ki bo delal tri dni na javnih cestah, odpustil en dan kazni; za vsake tri mesece en mesec; za tri leta pa eno leto."

Iz Flat Riverja, Mo. poročajo, da so oborožene barabe v službi kapitalistov napadle štrajkujoče rudarje, ko so se zbrali pred pisarno "Federal Lead Co." Dva rudarja sta bila obstrljena. Napadaleci so prosti, in šetajo po ulicah s pripeto zvezdo na prsih, kot varuhi javnega reda in mira!

O Thawu, znanem morilecu arhitekta Stanforda, ki je ušel iz njujorške norišnice v Kanado, prinašajo buržoazni časniki po cele kolone, kakor da bi šlo za človeka, ki si je stekel neprecenljive zasluge za človeštvo. Šmoki poročajo, kako spi, je, ako mu gre zajtrk v slast ali ne. Posebno se zanimajo, ako ga bodo kanadske oblasti uročile njujorškim itd. itd. Za pametnega človeka je vseeno, kje bo živel norec Thaw: v Kanadi, Uniji ali pa Evropi!

Iz Indianapolisa poročajo, ako cestnoželezniške družbe v in izven Indianapolisa ne bodo zadostile terjatvam železniških uslužbenec, bo izbruhnila velika stavka. Prizadete bodo sledeče elektroželezniške črte: The Terre Haute, Indianapolis and Eastern, Columbus and Southern, Indianapolis in Union Traction Co.

Kipling, O.

Dasiravno sem bolj vajen krampa in lopate nego peresa, hočem vendar poseči v razpravo o združitvi slovenskih podpornih organizacij. Nasprotnikov ta prekoristna ideja nima, vsaj čulo se ni do sedaj nobenega nasprotnika, da, celo nekatera društva katoliških jednot kakor tudi člani naše jednote so se izrekli za splošno združitve. Ali pa se da ta splošna združitve uresničiti je pa drugo vprašanje. Moje mnenje je, da se to ne da nikdar uresničiti brez slabih posledic. Zakaj, naj povem v naslednjih vrstah:

Katoliške jednote imajo v svojih pravilih točke o izvrševanju verskih dolžnosti. Ta točka bi sicer — tako upam — ne naredila nesoglasja za združitve, ker katoliške jednote same odpravljajo verske točke iz pravil. Največja ovira tiči v svobodomiselnih uvodnih naših naprednih jednot in pa znana Molekova resolucija, sprejeta na zadnji konvenciji S. N. P. J. v Milwaukee in S. D. P. Z. v Clevelandu, po kateri ima naše "Glasiilo" izobrazovati svoje člane v smislu moderno-politično zavednega delavstva in pripozna socialistično stranko za edino pravo delavsko stranko. Voditelji katoliških jednot bi mogoče odstopili od pravil verstva, a nikdar ne bodejo pripoznali v sedanjem smislu pisano "Glasiilo", vsaj jaz ne verujem v to.

Ali naj se "Glasiilo" prenosuje v leposloven in znanstven list, izključujoč vsako politiko? Ali ne bode zopet prišel v konflikt z mračnjaki, ako hoče biti v resnici znanstven? Ali naj potem list opustimo s tem, da bi se izdajala le mesečna poročila o stanju društev in jednote. Ne! Zveza, jednota bode potrebovala "Glasiilo" bolj kot naša jednota do sedaj za razprave o predlogih v korist članstva. Da pa mora biti ostala vsebina lista taka kakor je, so bratje in sestre dovolj jasno govorili v svojih silnih protestih, proti napadom nasprotnikov, uprizarjenih nanj po zadnji konvenciji.

Nazadnje naj še navedem plačevanje asesmenta po letih, kateri je uveden po katoliških jednotah. Da ga pa članstvo naše jednote večinoma ne mara, nam pove razprava o rezervnem fondu pred zadnjo konvencijo. Zatorej delajmo za združitve le naprednih jednot.

John Mekinda.

Iz glavnega urada.**ZAPISNIK**

jednotine seje, ki se je vršila dne 2. julija v navzočnosti glavnega in pomožnega odbora.

Prečita se imena odbornikov; navzoči so vsi, razven brata Potokarja.

Prečita se zapisnik prejšnje seje in odobri.

Brat tajnik predloži zadevo br. Pleterška, člana društva "Bratstvo", št. 6. Omenjeni brat je bil bolan in je opravljal mala dela, oziroma tajniške posle. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se dobijo bolj natančni podatki.

Brat tajnik predloži zadevo br. Teršinarja, člana društva "Dolenje", št. 170. Omenjeni brat je bolan na jetiki. Zdravnik mu je svetoval, naj se preseli na zahod. Prizadeti prosí, da bi mu jednota pomogla za vožnje stroške. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se dobi bolj natančne podatke, v kakem stanju in potrebi se nahaja; obenem se zahteva, da predloži zdravniško izjavo.

Brat tajnik predloži zadevo br. Sušnika, člana društva "Sloga", št. 16. O zadevi brata Sušnika se zaključí, da naj društvo pozive, če je bil br. Sušnik preje bolan ali ne.

Brat tajnik poroča, da so našli mrtvega brata Založnika, člana društva "Sloga", št. 14, katerega pa ni bilo še mogoče natančno spoznati. Domneva se, da je najdeni mrtvec br. Založnik. Se vzame na znanje.

Brat tajnik predloži zadevo br. Dolence, člana društva "Zveza", št. 36. V zadevi se sklene, da se ravna v smislu pravil.

Brat tajnik predloži prošnjo

brata Prebila, člana društva "Zveza", št. 78, v kateri prosí, da bi se mu pomagalo za operacijske stroške. Predlog stavljen in sprejet, da to ni mogoče, ker ni v smislu pravil.

Brat tajnik predloži pritožbo člana društva "Planinski Raj", št. 107, v kateri obtožuje, da imajo pri njih društvu dva stavkokaza, ter želi, da bi odborova seja kaj ukrenila v tej zadevi. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se društvu naznani sklep odboro ve se, da ravna z njima po pravilih.

Brat tajnik predloži zadevo društva "Dom in Svet", št. 181 in sicer radi nerodnosti pri plačevanju asesmenta, ter da so nekateri člani za en mesec zadeje na asesmentu. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da mora društvo poravnati to zadevo in plačati zaostali asesment.

Brat tajnik predloži zadevo br. Deželaka, člana društva "Bratje vsi za enega", št. 96. Prečita se obširno poročilo društva, v katerem naznanja podrobnosti o omejenem bratu, ter apelira, da se mu izplača zaostala podpora. Po razpravi je bil stavljen in sprejet predlog, da se mu ne izplača več podpore.

Brat tajnik predloži zadevo br. Debelaka, člana društva "Najprej", št. 5. Omenjeni je bil bolan in je tekem boleznij opravljal neko delo. Po razpravi je bil predlog stavljen, da se mu izplača le toliko, kolikor je v smislu pravil deležen.

Brat tajnik predloži zadevo br. Cvelbar, člana društva "Slovenski Dom", št. 31. Omenjeni brat je ponesrečil z umetalnim ognjem. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se mu ne izplača podpore, ker je ni deležen v smislu pravil. Sklene se tudi, da se društvu sponoči, da naj društvo naznani podrobnosti, kako in kdaj je ponesrečil.

Brat tajnik predloži zadevo br. Oepeka, člana društva "Popotnik", št. 30, ki ima zlomljeno hrbtenico. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se mu izplača odpravnino in se mu podpora vstavi, ko predloži zdravniško potrdilo.

Brat tajnik predloži zadevo br. Servajskija, člana društva "Slovan", št. 55, ki je že delj časa bolan. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se mu izplača za "reumatizem" še toliko podpore, kolikor je ima še dobiti, potem mu preneha podpora za eno in isto bolezen.

Brat tajnik predloži zadevo br. Sitarja, člana društva "Adrija", št. 3. Omenjeni brat se je pokšodoval v Clevelandu in ko se je vrnil v svoje mesto, se je dva dni kasneje javil pri društenem tajniku. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se mu ne izplača dveh dolarjev, ker bi se z izplačilom kršila pravila.

Br. tajnik predloži prošnjo br. Volčka, člana društva "Adrija", št. 3. Omenjeni prosí odborovo sejo za dovoljenje, da bi smel prositi podpore pri društvih. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da se prošnja dovoli.

Brat tajnik predloži protest društva "Avstrijski Slovenci", št. 200, ki protestira proti društvu "Prostomisleci", št. 87, ker je sprejelo dva člana, ki sta bila stavkokaza ob času štrajka. Po razpravi je bil predlog stavljen in sprejet, da naj jih društvo zaslíši in ako je resnica, kar omejeno društvo poroča, naj društvo z njima postopa po pravilih.

Brat tajnik prečita poročilo predsednika društva "Mars", št. 177, ki poroča o zadevi njih društva, ter da tajnik hujska člane. Sklene se, da se društvu sporoči sklep odboro ve seje.

Brat tajnik predloži zadevo "Narodne Tiskarne". Po poročilih se sklene, da se tiskarni vrne pogodbo, ki je bila odposlana v podpis, a se ni podpisala in da ostane kot do sedaj.

Opomba: Na tej seji je glavni in pomožni odbor zaključil, da vsem tistim, ki so ali šele bodo poškodovani na kakem udú, da se jim takoj izplača odpravnina, ko ozdravijo ali če je zdravnik izjavil, da je poškodovani ud zacelejen.

Joseph Kuhelj, zapisnikar.

Naznanila in vabila.**Mc. Kees Rocks, Pa.**

Tukaj se je ustanovilo novo društvo in se pridružilo "Slovenski narodni podporni jednoti". Novemu društvu je ime: "Bratstvo, v slogi je moč!" Seja se bo vršila vsako prvo nedeljo v mesecu.

Društenim uradnikom so izvoljeni sledeči bratje: Predsednik Ant. Radanovič, 105 Ella St.; tajnikom Miha Polovič, 107 Ella St.; blagajnikom pa Miha Hotko, 316 Hellen St. Vsi v Mc Kees Rocks, Pa.

Miha Polovič, tajnik.

Chicago, Ill.

Društvo "Slavija", št. 1. bo praznovalo dne 5. oktobra svojo desetletnico. Vzpričo tega dogodka je znižalo pristopnino za en dolar. Znižanje velja le za tiste prosilce, ki bodo pravilno upeljani v mesecih september, oktober in november.

To naj posebno upoštevajo tisti, ki niso pri nobenem društvu. Bratje, pojasnite njim ugodnosti, katerih so deležni vsi, ki so člani hitro naraščajočega S. N. P. J., katere mati se lahko smatra društvo "Slavija".

Še nismo pozabili veličastne slavnosti 25. maja in že nam društvo nudi še bolj zanimivo slavnost, z bogatim sporedom: deklaracijami, petjem, govori in gledališko predstavo "Pravica se je izkazala". Gotovo marsikaterega mika izvedeti, kako in kje se je rodila želja po S. N. P. J. pred desetimi leti. To se bo pojasnilo v slavnostnem govoru.

John Žvanut, zapisnikar.

Cleveland, O.

Slovenska delavska združena trgovina priredi dne 30. avgusta (soboto) zvečer ob osmih svojo veselico v Knavsovi dvorani na St. Clair in 62. cesti.

Na veselico so vabljeni vsi clevelandski Slovenci, posebno pa člani sosednih zadrug iz Collinwooda in Newburga.

Ker je čisti dobiček namenjen zadrugi, je pričakovati mnogobrojne udeležbe.

A. Gradishar,

član veseličnega odbora.

Cleveland, O.

K udeležbi slavnosti društva "Žuženberg", ki se vrši dne 31. avgusta, se zbira društvo pri društenih dvorani na vogalu St. Clair in 31. ceste točno ob eni polpoldne. Od tukaj odkoraka društvo z godbo na čelu na določeno mesto.

Charles Penko.

La Salle, Ill.

Predpriprave za slavnost društva "Triglav", št. 2. so v polnem tiru. Vse kaže, da bo desetletnica prekašala vse dosedanje prireditve. Slovenci in Slovenke vsi na to slavnost dne prvega septembra, ki se vrši v dvorani br. Kompa.

Na veselo svidenje!

L. Zevnik, tajnik.

Kenosha, Wis.

Društvo "Ilirija", št. 38, naznanja cenjenemu slovenskemu občinstvu v Kenoshi in okolici, da priredi svoj piknik dne sedmega novembra v Hastings Grove. To je zadnji izlet v letošnji sezoni. Občinstvo ima še enkrat priliko, da se zabava po domače v gozdu in svežem zraku. Vstopnina je kot po navadi: 50c za moške, dame so vstopnine proste.

Članom društva "Ilirija" priporočam, da se naj v večjem številu udeležujejo mesečnih sej, da ne bo nepotrebnega zabavljanja. Bolniške obiskovalce opominjam, da naj upoštevajo društveni zaključek, ki se glasi, da plača vsak bolniški obiskovalec 50c v društveno blagajno, ki se ne udeleží redne seje in na nji ne poroča o stanju bolnika.

Frank Žerovetz, taj.

Vesti iz domovine.**LJUBLJANA IN KRANJSKO.**

— Utonil je na Planini pri Vipavi 17letni Edvard Štokelj. Spustil se je v vodnjak po brentač, pa se mu je utrgala veriga in padel je v vodo, katere je bilo v vodnjaku nad dva metra. Izvlekli so

ga kmalu, toda vsi poskusi oživetiti ga, so bili zastoj.

— Strela je udarila v Virmarišu pri Škofji Loki v hlev Franceta Hribernika, po domače Zidanika. Hlev je bil največji in najmodernejši v škofjeloški okolici. Posestnik je hlev sezidal šele lansko leto. Strela je omamila tudi kobilu, vredno čez 1000 K, katero so pa potem z drgnjenjem rešili. Zgorel je hlev in vsa krma. Posestnik je bil zavarovan za neznanoto vsoto.

— Nesreča v gorah. V Mojstrani vslužbena delavca James Jerše iz Stahovice pri Kamniku in Ant. Bertoncelj iz Dobrave pri Podnartu sta šla v pečine Stenarja nabirat planinke, kjer sta oba smrtno ponesrečila. Ponesrečenca so pripeljali na Dovje, kjer bosta pokopana.

— Telica ga je umorila. Dniarja Franceta Gradolnika iz Horjula je sunila telica s tako silo v trebuh, da so težko poškodovanega Gradolnika morali prepeljati v ljubljansko deželno bolnišnico, kjer so ga takoj operirali. Gradolnik je umrl.

— Pretep. Iz Črnomlja poročajo: V Weissovi gostilni so se sporekli domači fantje in delavci. Odšli so v drugo gostilno in začeli takoj, preden so naročili pijačo, boj na nož, v katerem sta bila en fant in en delavec nevarno ranjena, en fant pa smrtno nevarno. Iz Prelogov pa poročajo, da je bila tam pravcata bitka med žandarji in delavci.

— 17leten samomorilec. Iz Maribora poročajo: 17letni zobotehnični vajence Grilee se je sprl s svojim bratom. Prepir je postal tako hud, da so morali poslati po stražnika. Grilee je že dopoldan dejal, da se bo zastrupil. Zavžil je morfij in ko so ga privedli v zapor, so se pojavili na njem znaki zastrupljenja. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

— Požar v Gameljnah. Ponoči je nastal nenadoma požar v Zg. Gameljnih pri Janezu Kregarju, po domače Matevževcu, ki je zahteval človeško žrtev. Vnela so se tudi sosedna poslopja Medveška in Pavlina. Domače gasilno društvo je bilo takoj na mestu in pričelo reševati na najbolj nevarnem kraju. K sreči je bila noč mirna in brez vetra, sicer bi bili vsi napori ene same brigadne brezuspešni, ker se poslopja tako rekoč drugo drugega tišče. Domače gasilno društvo se je lotilo najprvo reševanja živine. Živino, da siravno je bilo že vse okrog v plamenu, se je posrečilo rešiti; pač pa so morali pozneje dve kravi zaklati. Brat hišne gospodinje, star 60 let, je ležal z gospodarjem na hlevu. Ko je izbruhnil ogenj, se je gospodar umaknil s hleva; na ženinega brata, ki je moral gotovo trdo spati, je pa v razburjenosti pozabil. Ko so prišli gasilci, je bilo že prepozno. Ogenj ga je prehitel ravno, ko se je hotel vzpeti po lestvi na tla. Našli so ga ležečega z glavo naprej ob zidu na hlevu. Na pomoč so prihitele tudi gasilna društva: Št. Vid, Tacen, Ježica, Vižmarje, Gunelje, Črnuče in Nadgorica, na čelu jim načelniki. S tolikimi brigadami se je ogenj hitro omejil. Sosedna gasilna društva so odkorakala ob pol 3. zjutraj. Proti jutru se je požar zopet ponovil; domače gasilno društvo je ostalo na pogorišču in je ob desetih dopoldne še prav pridno gasilo. Ranjenih in opečenih je bilo 7 gasilcev, med njimi dva precej nevarno. V deželno bolnišnico v Ljubljani so prepeljali oba nevarno opečena posestnika 67letnega Janeza Kregarja in 62letnega Janeza Pavlina. Oba sta opečena na glavi, rokah in nogah.

— Nesreča. Pri stavbi šolskega poslopja v Mostah je padel zidar Andrej Semčič z odra v klet in se pri padcu močno poškodoval.

ŠTAJERSKO.

— V Savinji je utonil. Med Rimskimi Toplicami in Zidanim mostom so našli v Savinji mrtvo truplo Mihaela Grošeljca, kaplana v Dramljah pri Celju. Pred nekaj leti je bil v opazovalnici v Gradcu.

— V sekciji Catskill vodovodnega predora v New Yorku je izbruhnil ogenj. Ob času požara je delalo 60 delavcev v predoru, ki je 440 čevljev pod zemljo. Delavci so silno trpeli vsled dima in bili so v veliki nevarnosti, da jih dim zaduši. Po dveurnem napornem delu se je posrečilo pogasiti ogenj in rešiti zajete delavce.

— Porotno sodišče v San Franciscu je spoznalo krivim prejšnjega državnega arhitekta N. J.

— Grozen samomor. 65letni Kodolčev vinar v Kagu v ormoškem okraju Martin Zorec je bil hud žganjeivec. Zadnja dva dni minolega meseca je neprestano popival po gostilnah. Dne 31. julija je prišel zjutraj domov, šel v kočjo za streljanje proti nevihti, vzal možnar in ga prinesel pred kočjo. Ko ga je nabil, se je sklenel naedenj in ga vžgal. Učinek je bil grozen; razneslo in razmetalo mu je glavo in prsi na tisoč koscev, ki so ležali okrog po vinogradu.

— Detomorilka. Iz Celja poročajo: Helena Mastnakova, posestnikova hči v Lokarju pri Št. Juriju, je iz jeze, ker jo je zapustil njen fant, vrgla svoje dete v greznico. Dete so še isti dan potegnili mrtvo iz greznice. Mastnakovo so aretirali in jo izročili okrožnemu sodišču.

— 29 hiš je zgorelo. Iz Pangere na Ptujskem polju poročajo: Začelo se goreti pri nekem posestniku v Pangereah. Vlekel je močan veter, ogenj se je razširil na sosednje hiše in uničil vse z gospodarskimi poslopji vred. Veter od severozahoda je zanesel ogenj tudi na sosedno vas Gornje Jablane in upepelil skoro vsa. Pogorelo je 29 hiš z gospodarskimi poslopji, živčevem — poljskimi pridelki in živino. Domačini in gasilci so delali naporno, da bi omejili ogenj, a zaradi vetra, je bil njihov napor skoraj brezuspešen. Zgoreli so tudi trije otroci. Škoda je ogromna.

TRST.

— Samomor vojaka. Iz Trsta poročajo: Blizu Opčine so našli na železniškem tiru grozno razmesarjeno truplo artiljerista. Glava je bila odtrgana od trupla. Samomorilec je vojak artiljerijskega polka št. 8. Adolf Adler z Dunaja. Polk ima zdaj pri Senožcah vaje.

Razne vesti.

— E. A. Sec, oznanjevalec nove vere, bo moral presedeti odločeno kazen v ječi, ker je zapeljal mladoletna dekleta. Governer Dunne je odklonil prošnjo za pomiloščenje, dasi je bila med prosilec tudi mati zapeljanega dekleta.

— "Carbon Steel Company" v Pittsburgu je dobila od zvezne vlade naročilo za 3900 ton oklepni plošč, po \$187,04 tona. Cena je \$96,99 ali 36 odstotkov nižja, kot pri zadnji pogodbi. Plošče so namenjene za novega nebojseničarje zvezne mornarice.

Tudi pri nas imajo denar za militarizem, oklepne plošče in vse drugo, kar je v zvezi s tem molohom, ni pa denarja za državljane Združenih držav, ki žive v bedi. Take se k večjem nasiči s svinčenkami, ako preveč glasno zahtevajo kruha.

— Kapitalisti so v mestu Sheenatady, N. Y., ki ima socialističnega župana, izposlovali sodnijsko prepoved, po kateri je prepovedano županu Lunnu, blagajniku Andrusu, komisarju za javna dela Mullenu, nadzorniku Meyersu in predstojniku za vodovodne naprave Bentleyu izvršiti vsako delo, ki se tiče prodaje ledu. Še le pred kratkem so na enak način prepovedali mestu prodajati po ceni življenske potrebšćine.

Bolj očitno niso mogli pokazati kapitalisti svoje brutalnosti. Po njih mnenju se sme siromaka — delavca odreti poljubno z oduškimi cenami. Pa se nekateri ljudje vzpričo takih faktov še čudijo, da se število socialistov množi.

— V sekciji Catskill vodovodnega predora v New Yorku je izbruhnil ogenj. Ob času požara je delalo 60 delavcev v predoru, ki je 440 čevljev pod zemljo. Delavci so silno trpeli vsled dima in bili so v veliki nevarnosti, da jih dim zaduši. Po dveurnem napornem delu se je posrečilo pogasiti ogenj in rešiti zajete delavce.

— Porotno sodišče v San Franciscu je spoznalo krivim prejšnjega državnega arhitekta N. J.

Diggsa, da je grešil zoper Mandovo postavlo. Dasiravno oženjen, jo je popihal z Maršo Warington, nekim mladim dekletom, v Reno, kjer sta živela kot mož in žena. Pri obravnavi so prišle reči na dan, ki pripovedujejo kakšni moralnezi so ljudje iz takozvanih boljših krogov. Maksimalna kazen za to hudodelstvo je pet let ječe.

— Iz Trinidad, Colo, poročajo, da so rudarji silno razburjeni, ker je mlški oglednik izjavil, da je bil postopek v službi Baldwinove volhunske tvrdke upravičen ustreliti unijskega uradnika Lippatta.

Rudarji so izsledili, da so rudniški baroni za slučaj štrajka dobro preskrbeli z moralnim orožjem. Na tirih Colorado Southern R. R. Co. je stal železniški voz, naložen s puškami. Ko so rudarji izvohalo voz, so ga takoj prepeljali v podjetje "Victor American Coal" družbe.

Kapitalisti se torej pripravljajo za morije, še predno prične stavka. Lepa sodrga je to, ki živi o žuljih in sragah delavcev.

— V tovarni "Sheet and Tube družbe" v Youngstown, O. se je prevrnila posoda s tekoče razbeljenim železom. Eden in dvajset delavcev je obžganih, med njimi so trije zadobili zelo nevarne opekline.

— Uredniška tajnost. Pogosto ma se zgodi, da so uredniki klicani pred sodišča za priče, pa se od njih zahteva, da naj povedo, odkod so dobili kakšno vest, ali pa kaj drugega, kar smatra vsako pošteno uredništvo za tajnost. In večkrat so bili uredniki že kaznovani, če niso hoteli izdati, kar se jim je zaupalo. Priznanja vredna izjema je v tem ozru ekrajni sodnik Arpard Vinnay v mestu Nagy Zalonta na Ogrskem. Žurnalista Rudolf Furago je bil klican za pričo, da bi izpovedal v nekem procesu za ločitev zakona. Dejal je pa, da se je to, o čemer bi imel izpovedati, zgodilo še pred dvemi leti in se ne more več spominjati. Pa tudi sicer ne bi izpovedal, ker mora varovati uredniško tajnost. Sodnik je pa nato odvezal dolžnosti izpovedbe s pripombo, da se mora uredniška tajnost varovati pravtako kakor uradna tajnost. Ta nazor je popolnoma pravilen, in dobro bi bilo, če bi se ga prilastili vsi sodniki, da ne bi bili časnikarji izpostavljeni nepotrebnim šikanam.

— Maksim Gorkij, slavni ruski pisatelj, je težko obolel, tako poročajo iz Milana. Odšel je v Rimini, ko se je njegovo stanje zelo poslabšalo. Zdravniki upajo, da mu prinese podnebje v Rimini ozdravljenje.

— Italijanski mornariški minister Millo, ki je bil pred kratkim imenovan, je po opisih šovinističnega časopisja slaven junak. Ač njegovo junaštvo je kakor jajeu podobno komedijantovstvu. On je v dobi tripolitanske vojne v prizoril tisto čudovito mornariško ekspedicijo v Dardanele, s katero je hotel razdejati turško brodogovje, ki se je pa zaključila s slavnim — fiaskom. V nočni temi sta torpedovki "Turbina" in "Membo" zadeli druga ob drugo, pilot na "Nembu" je naznanil, da je ladja zadela ob klet in se poškodovala, in vse brodogovje se je vrnilo z največjo naglico. Po tem pa se je izkazalo, da ladja sploh ni bila poškodovana. Ali vkljub temu je bilo dobro, da je brodogovje zapustilo morskoožino, ker ne bi bilo ničesar uničilo, pač pa bi bilo najbrže samo uničeno. Poveljnica ladje "Turbina" kapitana De Rosa so pa dolžili, da je on zakrivil fiasko, češ da se je s svojo torpedovko zapeljal v "Nembu". Ta dolžitev je dala ka pitanu povod, da je vložil tožbo zaradi obrekovanja, kajti retirado brodogovja je povzročilo pilotovo naznanilo, da je druga ladja pokvarjena. Procesa najbrže nikoli ne bo, ker se izreka vojaško sodišče ravno tako za nekompetentno, kakor civilno. Med tem pa javlja socialistični "Avanti", da je dobil omenjeni pilot za svojo "službo" skoraj milijon lir! Tembolj je obžalovati, če ne pride do procesa, ki bi nemara razkril, kako se fabricirajo "junaštva."

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILL.

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik: Jakob Miklaučič, Lock Box 3, Willock, Pa.
I. Podpredsednik: Martin Štefančič, R. R. 2, Pittsburg, Kans.
II. Podpredsednik: Louis Skubie, 2727 S. 42nd Crt, Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale, av., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 4635.

Blagajnik: Martin Potokar, 1625 S. Centre ave., Chicago, Ill.
Zapisnikar: Jožef Kuhelj, 9476 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Anton J. Terbovec, Box 25, Denver, Colo.
Dragotin Pogorelec, 508 Moffat St., Pueblo, Colo.
Thomas Golob, Cor. 8th & Wright St., La Salle, Ill.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, P. O. New Duluth, Minn.
Martin Železnikar, Box 276, Barberton, O.
John Šarc, Box 131, Evergreen, Alta., Canada.

UREDNIK "GLASILA":

Jože Zavertnik, 2821 So. 40th ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

M. A. Weisskopf, M. D. 1801 So. Ashland ave., Chicago, Ill.
Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo glavnega urada, se imajo pošiljati na gl. tajnika.

Pritožbe glede nerednega poslovanja, na predsednika nadzornega odseka A. J. Terbovcu.

Zadeve prepirljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A. Hrastu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Glasilom", izvzemši spremembe naslovov uradnikov krajevnih društev pa "Glasilu 2821 40th Ave., Chicago, Ill.

Marco Visconti.

Egrodovski roman. Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje.)

Pogal je z besedo konja, ki je bil med tem začel počasneje stopati, in ga spodbedel z ostrogami. Na to je nadaljeval svoj pogovor sam s seboj: "Česar pa ne morem razumeti, in kar bi me skoro zmotilo, je to, da ni še bolj zdvajal, in da je mogel priznati u-nemu vratolomuemu vetrnjaku, ki mu je prevzel prilizajeno deklinico. Ko so mu pripravili že vse in bi ga mogel z jedno samo besedo spraviti! — In vendar ne, in ga mora celo on braniti, ter skočiti v oči tistemu, ki mu hoče skaziti uslugo . . . O, Lodrisio ni tako naiven, on vé boljše, kaj mu koristi. Rad bi se iznebil svojega bratrance, da bi si prilastil med drugimi rečmi tudi njegovo grajščino Castelletto; toda izvršitev bi rad prepustil svojemu prijatelju. O, jaz že razumem zvijačo! . . . Pa uni tu, kaj ima proti temu? Če se ga more znebiti, kaj hoče? . . . O, ta človek je neumen, popolnoma neumen . . . Neče, da bi se mu las skrivil! — ne, Bog varuj, pa poroko vendarle zabraniti! . . . O seveda! le bodite brez skrbi! — Ko bosta zaljubljenca pripravljena, da bi si podala roki, tedaj stopim jaz vmes, ter ju spravim narazen, kaj ne? Porečem jima: gospoda moja, stojta nekoliko bolj daleč drug od drugega, kajti moj gospodar neče tega! . . . O, Lodrisio je ves drugačen človek! Vedno naravnost naprej, brezobzirno, in gorje tistemu, ki mu pride na pot. Oh, on se bo smejal, ko mu povem o tej ljubezni. — In kar mene zadeva, že vem, kaj storim: njega bom slušal, in tako naj se zgodi, kar hoče, se mi ne bo treba ničesar bati."

Med tem, ko je rosatski oskrbnik tako premišljeval o svojem gospodarju, se je bil ta vlegel, a ni mogel zaspati. S svojo domišljijo je prehitel svojega služabnika, ki je jezdil v Milan, in je bil že tam v tem njemu toliko milem mestu. Dozdevalo se mu je, da je v namestnikovem dvorcu ter da se posvetuje z netjakom in z bratoma o brambenih pripravah, ali pa da teka po ulicah in po trgih, ali da ogleduje zaloge in delavnice, stroje in orožje, ter da osrčuje meščane z besedo in dejanjem k obrambi ozidja. Toda za tistimi spremenljivimi podobami, ki so mu kazale razne kraje, predmete in osebe, je bila jedna stalna in nepremična. Med raznovrstnimi čutili, ki so se mu zaporedoma vzbujala v srcu, je bilo jedno, ki je vedno tičalo tam, globoko vkoreninjeno. To čutilo je bilo sedaj močnejše, sedaj zopet šibkeje; včasih so ga za hip druga nagnjenja potiskala v ozadje, vendar se je pridružilo vsakemu drugemu ter je vsako drugo vodilo. To čutilo je bilo stanovitno v tisti

zmešnjavi, rekli bi, kakor bas v godbi na orgljah.

Dvajseto poglavje.

Ko je bil Marko Visconti ves omamljen in utrujen usled dolgega dušnega napora, so se njegove skrbi izgubile v nemirnem spanju. Trije vojaki, in sicer dva Nemca in jeden Luceanec, oddeljeni od telesne straže, ki je imela svoj stan pri vhodu v dvorec, so strážili v prvi predsobi novega gospoda. Jeden teh Nemcev je bil izmed tistih, ki so bili došli iz Ceruglia, drugi pa je bil bolj postaren vojak luceanske mestne posadke, ki je služil prej že pod Castruccijskim poveljništvom. Tisti iz Ceruglia, ki je bolj čislal krčmarje nego kupce z oljem v deželi, ves vpehan, ker je celo jutro plenil po vaseh luceanske okolice, se je bil vsedel na eden tistih dveh zidčev, katere so v tedanjih časih narejali v kotih pod oknom. Odloživši šlem na uni zidič, je kmalu zaspal. Njegovi stegnjeni in prekrižani nogi ste objemali toporišče sulice, katere ost je bila oprta v kotič pri oknu. Če bi se ne bilo slišalo njegovega glasnega smrčanja, bi bil človek skoro mislil, da je ondi jedna istih podob rimskih vojakov, katere vidimo veliki teden pri božjem grobu.

Uni Nemece je stal ravno in nepremično pred vhodom v prostore, kjer je imel Marko svoj stan. Italijan pa je kaj odločno korakal iz jednega konca sobe v drugi, a včasih, prišediš do okna, je malce postal ter otožno gledal čez utrdbe mesta, ki je bilo tedaj že popolnoma mirno in tiho. Nazadnje se je vstavil med vojakom, ki je strážil, in unim, kateri je spal; in obrnjen proti prvemu, je dejal žalostno in nevoljno:

"Ali slišiš, Nemece, kako smrči tvoj sorojak tu? Davi seje vedel kot volk, a sedaj kot prasec. Kakor tatje in razbojnik so planili v tisti trg! Bedni Campomaggiore! Celi dan nisem mogel spraviti iz nosa tega smrada po smodu. Le smrči tam, kruti požerun! Dopršil si pravo junaško delo, in sedaj počivaš po njem! — Tako strašno me boli! Če bi bili . . . o rečem ti, hotel bi ga zazibati tako, da bi moral dolgo spati, ta živinski tvoj sorojak."

"Tudi jaz sem Nemece," je odgovoril uni, "iz iste dežele, iz katere je on. A zdi se mi, da takega, ki je že mnogo let služil pod Castruccijskim, bi se ne smelo več šteti za tučja v Lucei. Zato bi mi bilo ljubše, če bi me ti imenoval tovariša, Fazio."

"Dobro tovariš, če hočeš tako — ali se ti zdi lepo to, kar se je počejalo v Campomaggiore, in ali je prav storil tu gospod Marko, da je kaj takega dovolil?"

Med tem se je bil pod, ne vemo zakaj, nekoliko stresel, in šlem, ki ga je bil Nemece iz Ceruglia v naglici preveč na kraj zidišča položil, je zdrknil doli ter z ropotom priletel k nogam spečega. Ta se je zbudil, in ko je slišal, da sta una dva imenovala Marka, hotoč

se tudi on vmešati v pogovor, da bi se ne pustil videti zaspnega, je rekel s hreščočim glasom:

"Kaj pravita o Marku?"

"Pravila sva," je rekel Fazio černo, da kar ste uganjali tam v Campomaggiore, je bila tatinska lopovščina, ter da bi vas bil moral Marko zadaviti vse zaporedoma, predno vam je dal dovoljenje . . ."

"Predno je dal dovoljenje!" mu je segel v besedo Nemece, "ah, to mi dopada! predno nam je dal dovoljenje, pravi! Ali smo mi odvisni od Marka? To je pač kakor da bi morala roka prašati dovoljenje od rokavice, predno komu zausnično pritisne! Pač glejte no!"

"I, ti se presneto napihuješ," je zopet poprijel Italijan. "Kdor bi tebe slišal, bi mislil, da si ti poveljnik, a Visconte vaš sluga."

"Kdo pravi, da je Marko Visconti kak hlapčon?" je odgovoril uni. "On je vojščak, da malo takih, in po Castracianovi smrti ga smatram, če hočete, kot prvega vojskovodjo v Italiji; a kaj ima vse to opraviti s tem, da bi mi potrebovali v čem njegovega dovoljenja?"

"Ima opraviti," je posegel vmes uni Nemece, "da poveljnik ukazuje svojim ljudem, in da četa, katere neče biti razupita kot druhal, se mora držati reda."

"Vidiš, naš red je tak," je dejal poprejšnji, "da nam ne more ukazovati kdorsibodi. Dokler ne dobimo plačila in še nekaj povrh, kakor nam je bilo obljubljeno, ko so nas spravljali tu sem, smo gospodarji mi, in Marko je luceanski gospod le vsled tega, ker je naš poveljnik."

"Torej, če je Marko vaš poveljnik," je poprijel Nemece iz posadke, "ali niste odvisni od njega?"

"Kako si zabit!" je nadaljeval uni, "je naš poveljnik in ni. Mi smo ga izbrali tako zavoljo lepšega in da ugodimo predsodkom ljudstva. Kajti če kaka četa gre naprej kar tako tja v en dan brez svojega glavarja, in ne da bi poslušala ljudi s trobljami in bobni, se zove roparska tolpa; a če roparji stopajo lepo v vrsti in imajo pred seboj nekoga z zlato verižico okoli vratu in z dolgim mečem v roki, če nese jeden izmed njih neko čunjo, nataknjeno na kolu, če na vso moč trobijo in razbijajo po bobnih, tedaj se zovejo vojščaki, vsi se jim klanjajo ter jim odpirajo mestna vrata."

"Toda kak namen je mogel imeti Marko," je vprašal Italijan, "da se je udal takim pogojem?"

"Kak namen?" je ponovil Nemece začuden. "Oh, ta je lepa! Tisti namen, ki giba ves svet! Mikajo ga tisti lepi rumenjaki, ki morejo storiti celo, da se nam zdi črno, kar je belo, in belo, kar je črno; tisti, ki dajo moč stariki, da se upa teči, mladenko pa vstavijo; tisti, ki . . ."

"O nehaj, te prosim, ker se mi gabi!" je zaklical Italijan. "Marko Visconti da bi kaj delal za denar! on, ki je tako velikodušen in darežljiv! on, tak možak! . . ."

"Ravno imenitni možjé iščejo denarjev med blatom in v kalužah!" je ugovarjal uni iz Ceruglia. "Videl sem že marsikateroga, ki je moral prav nizke službe opravljati, če je hotel priti kaj naprej! No, pa zato še nočem trditi, da bi bil Marko kdo ve kako na slabem. A ravno zato, da bo mogel še nadalje biti velikodušen in darežljiv, potrebuje denarja bolj ko kdo drugi. In pa pride včasih tudi taka prilika, da morajo velikaši še posebno razsipati, kakor na primer, kadar jim kako krilo zmeša pamet. Če morejo tedaj globoko zajeti iz kake ljudske blagajnice, storijo to vrlo radi tudi velikodušni gospodje, vzlasti če jim gospodarji blagajnice posipajo pod s evetlicami ter zaljšajo zidovje hiš s preprogami."

Italijan je čutil, kako mu je pri teh besedah kri vskipela, a zatajeval se je, da bi ne prišlo do spopada. Ker sta ga roki srbeli, je s hitrimi koraki premeril sobo, da bi se s tem gibanjem nekoliko potolažil. Ko se je tako pomiril, kolikor se je dalo, se je zopet poprijel govorjenja, rekši:

"Kje ste dlje časa pili, v 'mračni kleti,' ali v mačjem kotu?" Danes si moral že prav pridno dvigati kozarec, ker takšne praviš."

"Kar mene zadeva," je nadaljeval Nemece, "ne poznam na svetu druge stvari, da bi mi sree ganile, razun svojega možnjčka. Vendar, dasi nisem tega nikoli sam skušil, spoznavam jaz takoj tiste uboge neumneže, ki umirajo za kako deklino. In če bi bil ti videl gospoda Marka v Cerugliu, kjer ni bilo kaj delati — se vé, kadar je treba bojevati se in glave smetati, je vse drugače — a če bi ga bil videl tam, pravim, bi bil moral ne le ti, ampak tudi vsak bedak hitro uganiti, da je on pustil doma svojo zvesto udano. Če se je jahalo kam, se je že moralo obrniti proti Ponte Petri ali pa proti svetemu Marcellu, in on je vedno tužno gledal proti Garfagnami in Lombardiji. Poznal se mu je, da bi bil najraje zlezel čez Apenin in pogledal malce v tisto svoje gnezdo onostran Pada. Zvečer pa se je šetal cele ure sam pod oboki, ali pa je na oknu ljubkoval z luno! Misi si! Vojak, pa zijati v luno! Mora biti pač neumen ali zaljubljen. In pa tista večna zamaknjnost, ki se kaže na njegovem obrazu! Da bi bil že kak pisatelj, še se . . . Pojdi, pojdi! vjel se je drozež . . . in pa ti povem še nekaj . . ."

Kdo vé, koliko časa bi bil še nadaljeval, toda Italijan, ki je bil že preveč razjarjen, mu je segel v besedo rekoč: "Slišim zunaj žvenkati z orožjem; mora že biti zastavonoša Virimbacea, ki se ga je nocoj napil kakor sod." Sel je tedaj urno stražit k vhodu, ki je bil na vrhu stopnic. Na to se je tudi Nemece iz luceanske posadke postavil na svoje mesto. A tisti iz Ceruglia, ko ni imel več nobenega, da bi ga poslušal, se je vsedel v svoj kot ter zopet začel spati.

Mi ga hočemo pustiti, naj mirno počiva, in se vrnemo v Milan, da bomo videli, kaj se godi tam.

Vse vasi naše okolice, katere so bile neposredno pod oblastjo Viscontijev ali pa pod njihovim vrhovnim gospodstvom, so morale po kneževi volji ali pa po fevdnih predpisih plačevati davke z denarji in živili, robotati, streči z vprežno živino in dajati vojake. Vendar so se vse te dolžnosti spolnovale kolikor toliko, da ali tudi ne, kakor so nanesle okoliščine, moč ali volja tistega, ki je ukazoval, in pa tistih, ki bi imeli ubogati; in večkrat je kak baron, grof ali opat zaprl vrata svojega gradu, in stanovniki kakega trga ali gradišča so dvignili mostove pred svojimi vrati ter sprejeli s puščicami tiste, ki so bili odposlani pobirat desetine,

mitnino in vsakovrstne druge davke.

Naj se je Azzone, kateri je bil prva leta svojega gospodovanja tako malo priljubljen in močan, še tako trudil in krvavo potil, da bi naredil kaj denarjev, jih ni mogel nikoli toliko vkup spraviti, da bi cesarju popolnoma splačal tisto svoto, katero mu je bil obljubil za dobljeno dostojanstvo. A ko se je spravil s cerkvijo, je imel vsega v izobilju.

Od papeža odposlani duhovniki so došli v vse okoliške vasi ter oznanjali odpuške vsakemu, kateri bi z lastno osebo ali z imetjem pomagal braniti mesto proti izobčenemu Bavarju. Hkratu se je steklo z dežele v Milan vse polno živeža, orožja, denarjev in brambovev, tako da bi bilo mesto moglo prav lahko prenašati obleganje.

Limonta, kakor naši bralci že vedo, je bila fevd samostana sv. Ambroža. Opat, ves udan cesarju, kateri ga je bil povišal, ni hotel, da bi se mu njegovi podložniki protivili. Zato je poslal tudi v to vas, kakor sploh v vse kraje, odvisne od samostana, najostrejši ukaz, da, kdor noče biti kaznovan, kot izdajalec svojega gospoda in izobčenec, naj se ne osmeli na kakršensibodi način pomagati stranki Azzona, ki se je izneveril svojemu vladarju ter papežu Nikolaju V. in se udal razkolniku,

krivovercu, ubijalecu, steparju, polnemu vseh razvad in hudobij, Petru Jakobu iz Caorse, kateri se predržno veleva imenovati: papež Ivan XXIII. Prvi hip so se Limontini ustrašili te grozne pretnje, a ko so kmalu potem slišali, da jo je prečastni dostojanstvenik popihal iz dežele, ker v Milanu in v tamkajšnji okolici ni kazalo nič dobrega zanj, je obudila ta vest med njimi nepopisno veselje. Ubogo ljudstvo se je oddahnilo, ko je bilo rešeno iz krempljev tega okrutnega, ki jih je bil podaril tistega lopovskega Pelagruo, ki je bil kasneje poslal šestdeset vojakov, da so tam izvršili tisto dobro delo, o katerem smo že povedali, in ki je še pretil, da jih brž ko bo mogel zopet pošlje desetkrat toliko, da porušijo celo vas s temelja ter poobesijo kar vse Limontine. Ko so dospeli v vas duhovniki, odposlani od papeža, da bi vspodbujali Limontine, naj se oborožijo proti Bavarju, so jih tisti gorjani vsprejeli z nepopisnim veseljem; oduševljeni so jim poljubljali roke ter slavili jih za svoje rešitelje.

(Dalje prihodnjč.)

— Iz Ratona, N. M. poročajo, da je zemlja pri delu v predoru zasula pet delaveev. Po več urnem delu so rešili prišli do njih, a bili so že vsi mrtvi.

Ugodna prilika!

za one, ki so se odločili iti na farme ter postati neodvisni.

V severnem delu Wisconsin, v okrajih ali county: Clark, Rusk, Chippewa in Price, je naprodaj mnogo tisoč akrov dobre farmerske zemlje. Blizu mest, trgov, železnice, sol in tovarna za papir. Lepe ceste, čista, hladna voda, zdravo podnebje.

Rastejo vsi oni pridelki, kot v stari domovini. Cene nizke (\$15.00—\$20.00 akor) in lahki plačilni pogoji; vsakdo ima čas plačevati pet let po dogovoru.

Kupujte naravnost od lastnikov. — Ogledajte si svet in prepričajte se na lastne oči o kakovosti zemlje. — Kupec se vožnja povrne.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti osebno ali pismeno na upravnika:

LOUIS BEWITZ

198 First Ave. Milwaukee, Wis.

Pozor slovenski gostilničarji!

Moja trdka je prva in edina slovenska samostojna v Ameriki, ki importira žganje naravnost iz Kranjskega. Poskusite en zaboj 12 steklenic, od vsacega 3 steklenice brinjevca, slivove, tropinjevca in grenko vino. Zagotovim Vam, da boste zadovolni. Dokaz je, da v osmih letih nisem nobenega odjemalca izgubil na tej pijaki.

Prodajam nekoliko ceneje kot katera druga trdka, ker ne plačujem dražih agentov.

Prodajam samo na debelo. A. HORVAT, Joliet, Ill.

Prekinjeno delo.

Naše vsakdanje življenje bi moralo biti tako urejeno, da bi ostali čvrsti in da bi mogli v polni meri uporabiti svoj čas in svoje zmožnosti. To bi učinkovalo na nas, da bi bili zdravi in močni. Noben naših organov ne sme prekiniti svojega dela v škodo celega telesa.

Pa tudi največja skrb včasih ne more preprečiti, da se delovanje kakega organa zmanjša ali da se sploh ne prekine. Dogaja se, da noče želodec sprejemati hrane ali vsaj toliko ne, kot jo potrebuje telo. Včasih prenehajo jetra ali kak drugi organ z delovanjem in posledica je, da človek postane zaprt. V takih slučajih, ko so oboleli prebavni organi, je najboljšo sredstvo

To vino Vam očisti celi sistem, brez bolečin in drugih neprilik. Ojači Vam tudi prebavne organe in s tem celo telo.

USTVARI DOBER TEK,
POSPEŠI IZLOČITVE IN
OLAJŠA ZAPRTNICO,
NOTRANJE BOLESTI IN KRČE,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUVAJNE.

Vspešno je pri vseh takih boleznih, pri kojih trpi želodec in pri kojih opazimo zmanjšanje teka, zaprtnico in slabost. Priporočamo jo pri nervoznosti, povzročeni po neprebavi in pri nerednem perilu, povzročeni po kronični zaprtnici.

V LEKARNAH

JOS. TRINER,

UVAŽALEC IN IZVAŽALEC.

1333.39 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Kenilworth.

Roman. Spisal Walter Scot.
Poslovenil J. Z.

— Ti si predzen fant, da tako vohuniš za svojim gospodarjem je rekla Elizabeta in zardila, — pa tudi gobezdav fant, ki pripoveduje ponovno svoje neumnosti. Kakšne barve je las, o katerem govoriš?

— Poet, — je prišel Varnej, — bi rekel, da je nit iz zlatega prediva Minerve; po moji pameti je bledejšje kakor čisto zlato . . . je bolj podobno žarkom zahajajočega solnea.

— Mojster Varnej, vi ste pesnik, je rekla kraljica in se smehljala. — Ozrite se v krogu in poglejte, ako ima katera dama v dvoran lase, katerih barva vas spominja na tisti las. Ne da bi hotela izvedeti ljubavne tajnosti lorda Leicesterja, vendar bi rada vedela, čigavi kodri so podobni zlatemu predivu Minerve ali pa zadnjim žarkom zahajajočega solnea?

Varnej je prišel obračati svoje oči po navzočih damah, dokler ni obstal z njimi slednjie na kraljici, gledajoč jo spoštljivo.

— V dvoran ne vidim nikjer takih kodrov izvzemši tam, kamor se ne upam pogledati.

— Kaj, gospod! — je rekla kraljica. — Vi se drznete . . .

— Ne, veličanstvo, — je odgovoril Varnej in si je pokrtil oči z roko. — Solnčni žarki so oslepeli moje oči.

— Molči, ti si neumen fant! — je dejala Elizabeta, ki se je hitro obrnila od njega, da se je približala Leicesterju.

Mejtem ko je Elizabeta govorila z Varnejem, so v dvorjanih valovala različna čustva: radovednost, upanje in bojazen. Najraje bi bili prenehali dihati, ako bi jim bila narava kaj takega dovolila.

Ozračje je bilo težko in Leicester, ki je čital v obrazih, je spoznal, da se tu bojijo zanj, drugod pa želijo, da bi bil strmooglavljen. Vse je bilo odvisno od Varneja. Končno je čital na obrazu Elizabete, da Varnejeva izpoved dobro učinkuje zanj.

Elizabeta ga ni pustila dolgo čakati v dvoranu. Obsula ga je s tako milostjo vspricho njegovih nasprotnikov in zbranih dvorjanov, da je vsakdo lahko spoznal, da je zmaga na strani Leicesterja.

— Ta le Varnej je klepetav služabnik, — je pričela kraljica. — Za vas je sreča, da mu niste zaupali nič, kar bi vas osramotilo v mojih očeh. Verjemite mi, da ta človek ne zna molčati.

— Bilo bi veleizdajstvo, — je spregovoril Leicester in padel je pred kraljico na kolena. — Želim, da bi bilo moje srce vam odprto, da bi lahko v njem več čitali, kakor lahko izda jezik klepetavega služabnika.

— Kaj pravite lord? — je rekla kraljica in ga pogledala milostno. — Ali ni v vašem sreču nobene katička, katerega bi radi skrih? Vprašanje vas je zmešalo . . . Kraljica dobro ve, da ne sme iskati po vzrokih, ki povzročajo, zakaj so ji podaniki zvesti, da ne vidi, kar bi se ji ne dopadlo, ali kar se ji dopasti ne sme.

Zadnje besede so Leicesterja tako pomirile, da so iz njegovih ust prihajale le besede o večni zvestobi in udanosti.

Razna čustva, ki so valovala v njegovih prsih, so se umaknila odločni energiji, s katero se je odločil, da bo svojo ugodno postojanko pri kraljici branil do zadnjega. Kraljici se ni dozdeval nikdar tako zanimiv in ljubezniv, kakor v trenutku, koje ležal pred njo na kolenu in jo prosil, da sme ostati le njen sluga.

— Vzemite ubogemu grofu vse, — je vzkliknil Leicester, — kar mu je dala vaša milost. Napravite zopet iz njega ubozelega plemenitnika, kakršen je bil, še preden je nanj sijalo solnee vaše milosti; pustite mu njegov plašč in njegov meč, privoščite mu upanje, da poseduje, kar še ni izgubil z besedo in dejanjem! . . . Milost kraljice, katero obožava.

— Ne, grof, — je rekla kraljica in onudila mu je roko, da jo poljubi; — Elizabeta še ni pozabila, da je bila revna princeznja, ko si bil ti siromašen plemič in si vse zastavil zanj, kar ti je posejarmljenje pustilo . . . tvoje življenje, tvojo čast! . . . Lord

vstanite in spustite mojo roko. Ostanite, kar ste vedno bili: kiné našega dvora, podpora našega prestola . . . Bog naj mi pomaga, — in obrnila se je proti dvorjanom, — da Bog naj pomaga, ako ne verjamem, da še noben vladar ni imel zvestejšega služabnika, kakor ga imam jaz v tem plemenitem lordu.

Privrženci Leicesterja so odobravali ta izraz kraljice, mejtem ko so pivrženci Suseksa molčali, ker se niso upali ugovarjati, dasiravno so bili priče zmage svojih nasprotnikov.

Leicester je vprašal kraljico, kaj naj stori z Varnejem.

— Pozabili smo na zadevo, — je rekla Elizabeta, — in to je krivica, ker nas veže dolžnost, da izkazemo pravico svojim najvišjim in najnižjim podložnikom . . . Kje je tožitelj Tresiljan?

Tresiljan se je globoko priklonil in stopil pred vladarico. Njegova resna zunanost je napravila zelo ugoden vtis na Elizabeto.

— Tega gospoda moram obžalovati, — je rekla kraljica Leicesterju. — Uvedla sem povzvedbo o njem in njegov nastop potrdi, kar sem slišala, da je dober vojak in učenjak, da zna rabiti orožje, in da je dobro podkovan v vedah. Cenjeni lord . . . ženske smo čudna bitja . . . Sodeč z očesom, se ne more tega gospoda primerjati z vašim privržencem. Ali Varnej ima gladek jezik; ta pa vpliva na ženske, na nežni spol . . . Mojster Tresiljan, pšica ni zadela, ali ostal je lok . . . Vaša čista ljubezen . . . je žela nevhaležnost. Ali vi ste učeni in veste, da so bila ženska sreča v vseh dobah nestanovitna. Dobri mojster, pozabite na srce metulja in postanite bolj modri. Mi govorimo bolj iz knjig kakor iz lastnega znanja, ker nas naša pozicija in naša volja zadržujeta od takih strasti. Kar se tiče očeta te mlade dame, tedaj lahko tolažimo njegovo žalost, ako njegovega zeta povisamo, da bo lahko njegova soproga živela in uživala dostojanstvo, ki ji gre . . . Tudi uate, Tresiljan, ne bomo pozabili . . . pridi na naš dvor in prepričaj se boš, da zna Elizabeta ceniti pravo znanost.

Ker je Tresiljan vseeno obstal v poziciji, kakor da bi hotel govoriti, je nejevoljno pristavila.

(Dalje prihodnjie.)

Odlomki iz zgodovine Zdr. držav.

Braddock je sklical na skupen sestanek governerje vseh kolonij v Alexandrijo, da se posvetujejo o bojnem načrtu. Določili so, da se Francoze zgrabi od treh strani. Prva četa, obstoječa iz angleških vojakov in virginjskih čet, pod poveljstvom Braddocka, je imela prodirati proti forti Duquesne, druga četa pod poveljstvom Shirleyja, governerja iz Massachusettsa, je bila določena za napad na forto Frontenac, tretja četa pod zapovedništvom polkovnika Viljema Johnsona je imela nalog osvojiti Crown Point.

Braddock je bil velik teoretik in precej trmoglav. Angleško kraljevko armado je smatral za nepremagljivo, nizko je pa cenil vrednost kolonialne milice. Ker je mnogo slišal o vrlinah Washingtona, ga je pozval, da naj sprejme službo adjutanta. Washington je službo sprejel.

Braddock je Washingtona pri posredovanjih sicer poslušal, vendar se pa ni ravnal po njegovih nasvetih. Po vojnem svetovanju se je Braddock odločil, da z lahkiimi topovi in 1200 možmi napade forto Duxesne in osvaji, polkovnik Dunbar mu pa naj sledi z oslalnimi četami in topovi.

Po trudapolnih pohodih je predstra dne 8. julija dospela na vzhodni breg reke Monongahela. Dne 9. julija zgodaj je pričela krvava bitka, ki je končala s popolnim porazom za Angleže. Braddock je komaj prekorčel reko in je bil oddaljen še nekaj milj od forte, ko ga je sovražnik napadel z vso silo.

Nevidna četa Francozov in Indijancev je pošljala kroglo za kroglo v angleške vrste. Predstraža se umaknila proti središču in nastala je splošna zmešnjava. Izurjeni strelici so jemali za cilj posejarmljenje pustilo . . . tvojje življenje, tvojo čast! . . . Lord

jutant, ki je še lahko prenašal povelja. Na konju je sredi toče krogel svigal semintje. Pod njim so ustrelili s konja; štiri krogle so prelknjale njegovo obleko, vendar je ostal neranjen, dasi so bili vsi drugi častniki na konju mrtvi ali ranjeni.

Braddock ni obupal in je še vedno pričakoval, da se zmaga nagne na njegovo stran. Svoje ukaze dajal sredi najhujšega boja; njegova hrabrost ni pomagala nič. Tembolj so bile vrste v redu, toliko bolj so trpele vsled ognja skritih strelecev. Angleški general, ki ni poznal načina boja Indijancev, se ni premaknil naprej in ne nazaj. V protislovju s previdnostjo je zbiral svoje čete na terenu, ki je bil najbolj izpostavljen kroglam skritega sovražnika. Boj je trajal kake tri ure. General je zgubil dva konja in končno ga je krogla zadela smrtno. Zdaj je vse bežalo za reko Monongahela. Peščica častnikov, ki je bila še živa, ni mogla ustaviti razredčenih vrst. Borili so se hrabro; od pet in osemdeset častnikov je bilo štiri in šestdeset mrtvih ali ranjenih. Ko so angleški vojaki opazili, da je padel njih general, so bežali na vse strani. Kolonialna milica pod poveljstvom polkovnika Washingtona se je postavila hrabro v bran in branila svoje zaveznike na begu, da jih niso potolkli do zadnjega.

Topove so hitro zabili in uničili potreščine, potem so se začeli unikatati tudi miličarji. Braddock je bil tako težko ranjen, da ni mogel jahati ali prenašati sunke na vozu. Napravili so nosilnico in ga nesli do velikih travnikov. Bil je potr in večkrat je rekel sam sebi: "Kdo bi mislil kaj takega." Prosil je Washingtona za odpuščenje, ker se ni oziral na njegove nasvete. Želel je, da bi ne ostal pri življenju. Dne 13. julija je umrl pri forti Necessity. Drugo jutro so ga pokopali pred solčnim vzhodom na skitem kraju, ker so se bali, da bi Indijanci oskrumili mrliča. Danes je tam, kjer so ga pokopali, groblja kamenja.

Zguba Angležev je bila strašna. Regularnih vojakov je bilo skoraj sedem sto mrtvih in ranjenih. Virginjski ostrostrelci so tudi imeli veliko izgubo, ker so v zmešnjavi angleški vojaki streljali nanje. Dunbar, ki je sledil Braddocku, je imel že petnajst sto mož. Poraz ga je tako ostrušil, da se ni upal s ponovno bitko zbrisati sramoto poraza, ki so ga doživeli regularni angleški vojaki. Umaknili se je proti Plihadelphiji, da prezimi v taborišču.

Poraz angleške regularne armade je napravil na naselnike izvanreden vtis. Ko so izvedeli, da je peščica Francozov in Indijancev porazila izvežbane angleške vojake, so izgubili vero v nepremagljivo angleško armado; mejtem je narastlo zaupanje v njih lastno moč, kot so dobili vest, da je naselniška milica ubranila, da niso bile angleške čete popolnoma uničene. Vse ljudstvo je oboževalo Washingtona, ki je rešil ostanke premaganih angleških čet.

je, ker je treba paziti na zamorske sužnje.

Pennsylvanija se je tem upadom postavila odločno v bran.

Kakih trideset milj od forte Duquesne je bila indijanska vas Kiltanning, domovina znamenitega indijanskega glavarja, imenom kapitan Jacobs. Vsporazumu z glavarji Delaware in Singis Indijancev je bil v vednem boju z obmejnimi naselniki. Sklicali so majhno četo pod orožje, poveljstvo so pa izročili Benjaminu Franklinu, ki je kmalu resigniral. Na njegovo mesto je prišel polkovnik John Armstrong, ki se je takoj odločil, da bo indijansko vas Kiltanning razdjal. Izdal je oklie za prostovoljce. Oglasilo se jih je tri sto. V septembru 1756 je prekorčel gorovje. Bili so vsi na konjih in po nekaj dneh so bili v bližini vasi. Konje so pustili pod varstvom zanesljive straže in obkolili so vas. Indijanci so pili in plesali pozno v noč. Določno so slišali napadalec, ki so ležali skriti na preži, krik in vriskanje. Pred solčnim vzhodom so napadli vas in jo zažgali na vseh straneh. Jacobs in njegovi privrženci so bili eeničeni, le malo jih je bilo tako srečnih, da so ubegli klanju. Pennsylvanija je bila sedaj varna pred upadi.

(Dalje prihodnjie.)

Zoper krč v želodcu

katerega povzročja driska —
vzemite

Severovo zdravilo zoper drisko

(Severa's Diarrhoea Remedy)

ter ne uživajte drugiga prvi dan, nego toplo vodo. Ta način je zelo uspešen. Pokušajte ga in prepričate se.

Cena 25 in 50 centov.

Za rane in odrge

Za ureze in ožganine, ni bolj sega nego je

Severovo Zdravilno Mazilo

(Severa's Healing Ointment)

To mazilo ima na stotine uporab. Imejte ga vedno pri roki. Nekdaj ga bote rabili.

Cena 25 centov.

V lekarnah ali od nas.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

RES DOBRA ZEMLJA.

Ker so bili naši rojaki ponovno ožganjeni in "očifutarjeni" ter zapeljani po nekaterih zemljiških agentih na podlagi neresničnih poročil in ker zaradi tega rojaki v svojo lastno škodo nimajo zaupanja tudi v poštna podjetja, izjavljamo mi na tem mestu, da povrnemo vsakemu rojaku, ki pride gledat našo zemljo ter pronajde, da smo mu poročali neresnico, vse potne stroške in vso zamudo časa.

Naša zemlja: črnkasta, mastna in nenavadno rodovitna, brez peska in močvirja. Dobolj zrave in dobre vode. Stevilni potoki teko čez našo zemljo. Podnebje zdravo in prijetno. Vodstvo občine v slovenskih rokah; slov. državna šola; pošta, prodajalni, postaja blizu. Delavnica za konserviranje kumar ter mlekarne blizu. Fridelki se lahko in dobro prodajo. Mesto z okrog 1000 prebivalci blizu. Skratka: zemlja na Willardu, kjer se je že naselilo do 100 rojakov, a kupilo skupno nad 150, je najboljša, kar se jo prodaja med Slovence, zato jo kupujejo tudi taki rojaki, ki so si ogledali že vse druge kraje, kjer se prodaja rojakom zemlja. Cena \$18 akter, ne več ne manj. Plačilni pogoji zelo lahki. Natančneje o vsem v našem slovenskem opisu Willarda s slikami. Še danes pišite ponj na: Adria Colonization Co., 322 Reed St., Milwaukee, Wis. — Ig. Kusljan in L. Zakrajšek, upravnika.

Dostavok: Sedaj je pravi čas za ogledanje, ker se lahko na lastne oči prepričate kaj in kako raste na naši zemlji. Vedite pa, da mi ne dajemo kupeem zastoj krav, strojev in tudi ne lotov, ker vse to stane denar, katerega mora plačati kupee iz svojega žepa zato, da ga drugi lažje presepse torej v svojo škodo. Mi prodajamo dobro zemljo po nizki ceni, zemljo, na kateri more farmar ugodno živeti ter lepo napredovati. That's all!

Na prodaj imamo tudi več obdelanih in deloma obdelanih farm zraven ali blizu Willarda po zelo ugodni ceni.

je, ker je treba paziti na zamorske sužnje.

Pennsylvanija se je tem upadom postavila odločno v bran.

Kakih trideset milj od forte Duquesne je bila indijanska vas Kiltanning, domovina znamenitega indijanskega glavarja, imenom kapitan Jacobs. Vsporazumu z glavarji Delaware in Singis Indijancev je bil v vednem boju z obmejnimi naselniki. Sklicali so majhno četo pod orožje, poveljstvo so pa izročili Benjaminu Franklinu, ki je kmalu resigniral. Na njegovo mesto je prišel polkovnik John Armstrong, ki se je takoj odločil, da bo indijansko vas Kiltanning razdjal. Izdal je oklie za prostovoljce. Oglasilo se jih je tri sto. V septembru 1756 je prekorčel gorovje. Bili so vsi na konjih in po nekaj dneh so bili v bližini vasi. Konje so pustili pod varstvom zanesljive straže in obkolili so vas. Indijanci so pili in plesali pozno v noč. Določno so slišali napadalec, ki so ležali skriti na preži, krik in vriskanje. Pred solčnim vzhodom so napadli vas in jo zažgali na vseh straneh. Jacobs in njegovi privrženci so bili eeničeni, le malo jih je bilo tako srečnih, da so ubegli klanju. Pennsylvanija je bila sedaj varna pred upadi.

(Dalje prihodnjie.)

Zoper krč v želodcu

katerega povzročja driska —
vzemite

Severovo zdravilo zoper drisko

(Severa's Diarrhoea Remedy)

ter ne uživajte drugiga prvi dan, nego toplo vodo. Ta način je zelo uspešen. Pokušajte ga in prepričate se.

Cena 25 in 50 centov.

Za rane in odrge

Za ureze in ožganine, ni bolj sega nego je

Severovo Zdravilno Mazilo

(Severa's Healing Ointment)

To mazilo ima na stotine uporab. Imejte ga vedno pri roki. Nekdaj ga bote rabili.

Cena 25 centov.

V lekarnah ali od nas.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

RES DOBRA ZEMLJA.

Ker so bili naši rojaki ponovno ožganjeni in "očifutarjeni" ter zapeljani po nekaterih zemljiških agentih na podlagi neresničnih poročil in ker zaradi tega rojaki v svojo lastno škodo nimajo zaupanja tudi v poštna podjetja, izjavljamo mi na tem mestu, da povrnemo vsakemu rojaku, ki pride gledat našo zemljo ter pronajde, da smo mu poročali neresnico, vse potne stroške in vso zamudo časa.

Naša zemlja: črnkasta, mastna in nenavadno rodovitna, brez peska in močvirja. Dobolj zrave in dobre vode. Stevilni potoki teko čez našo zemljo. Podnebje zdravo in prijetno. Vodstvo občine v slovenskih rokah; slov. državna šola; pošta, prodajalni, postaja blizu. Delavnica za konserviranje kumar ter mlekarne blizu. Fridelki se lahko in dobro prodajo. Mesto z okrog 1000 prebivalci blizu. Skratka: zemlja na Willardu, kjer se je že naselilo do 100 rojakov, a kupilo skupno nad 150, je najboljša, kar se jo prodaja med Slovence, zato jo kupujejo tudi taki rojaki, ki so si ogledali že vse druge kraje, kjer se prodaja rojakom zemlja. Cena \$18 akter, ne več ne manj. Plačilni pogoji zelo lahki. Natančneje o vsem v našem slovenskem opisu Willarda s slikami. Še danes pišite ponj na: Adria Colonization Co., 322 Reed St., Milwaukee, Wis. — Ig. Kusljan in L. Zakrajšek, upravnika.

Dostavok: Sedaj je pravi čas za ogledanje, ker se lahko na lastne oči prepričate kaj in kako raste na naši zemlji. Vedite pa, da mi ne dajemo kupeem zastoj krav, strojev in tudi ne lotov, ker vse to stane denar, katerega mora plačati kupee iz svojega žepa zato, da ga drugi lažje presepse torej v svojo škodo. Mi prodajamo dobro zemljo po nizki ceni, zemljo, na kateri more farmar ugodno živeti ter lepo napredovati. That's all!

SLOVENSKO - HRVAŠKI STAROKRAJSKI ODVETNIK,

(ADVOKAT)

DR. PERO PERIC

office Room 1503-4 City Hall Sqare B'l'd'g
139 N. Clark Street, Chicago, Ill.

Odvetniška pisarna za vse avstro-ogrške in ameriške pravne posle zastopa na vseh sodiščih. Tirja delavske poškode v slučaju nezgode in smrti. Prezema vse odvetniške-sodniške posle za stari kraj. Kdor želi o moji pisarni podatkov, naj se popraša pri Mr. Martinu Potokarju. — — — — — Pišite v slovenskem jeziku.

EMIL BACHMAN, 1719 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

Največja slovenska trgovnica za KAPICE, REGALJE, ZNAČKE, KAPE, PLOŠTE itd. v Ameriki.

Izdeluje siate snake za vse slovenske, hrvatske, česke, slovaške in srbske družtva v Ameriki.

Pišite po naš veliki cenik ki je tiskan v vseh slovenskih jezikih in kateremu so priložena zahvalna pisma od pesznanih družtev.

Lastnik je rodom Čeh, piše slovenski in hrvaški in je član S. N. P. J., odkar so se ustanovila.

KRASNI GRAMOFON
za \$10.00
takoj in \$2 mesečno.

\$75 "Columbia" stroj za \$38 z 12 pesmi prosto.

\$40 Gramofon za . . . \$28 in zraven plošče prosto.

Pišite še danes po krasen katalog.

TRANSATLANTIC CO.
76 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

PRODAJAM ZEMLJO V SOLNČNI FLORIDI!

Vi lahko kupite eno naših farm v Floridi iz vaših prihrankov \$5.00 na mesec ali 17c na dan. Samo 7 milj do jezera Ashby, Volusia county, Florida. Na razpolago imamo fino zemljo, katere cena bo v par letih še enkrat večja. Precej Slovencev je že kupilo zemljo od mene. Potrebujem dobre in vestne agente. Pišite za pojasnila:

ANTON FLORI,

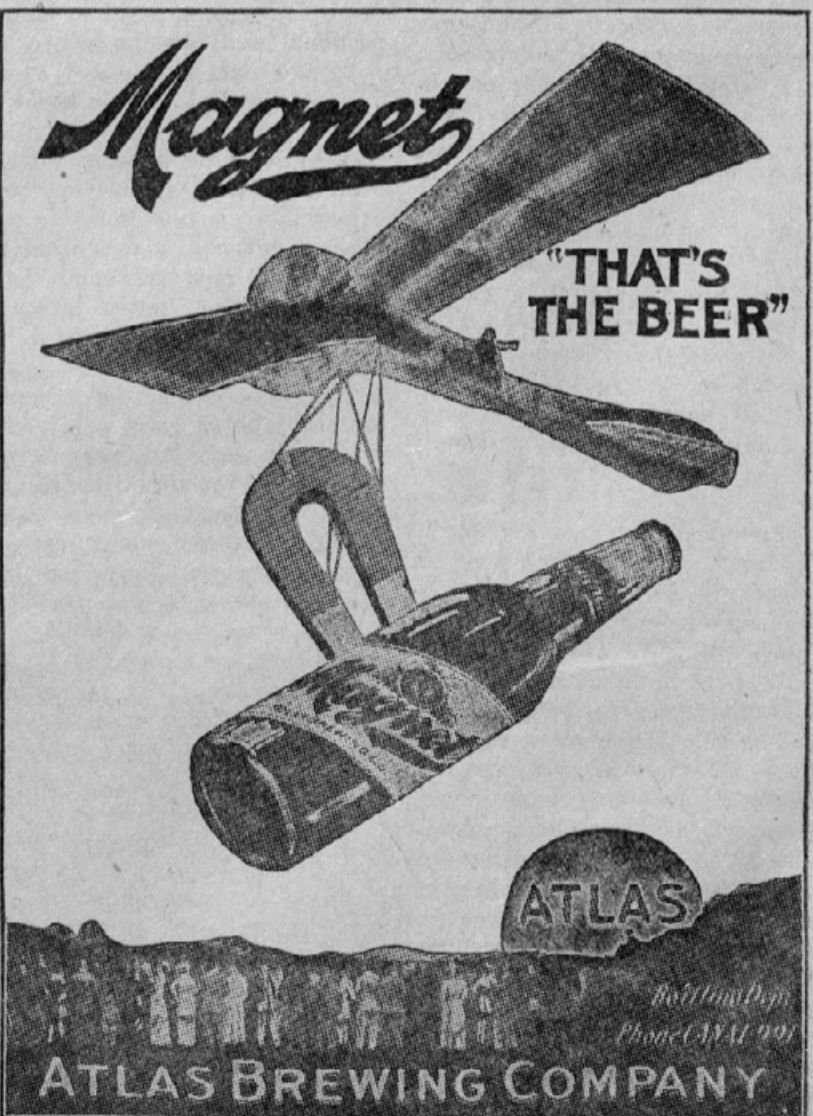
GENERAL AGENT FLORIDA ZEMLJE,
406½ N. Broadway, Pittsburg, Kans.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE

Narodna Tiskarna

2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za družtva in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni :: :: ::

Pravo česko pivo iz žatekega hmelja.

Naročite si en zaboj pri nas.
Gotovi smo, da Vam bode ugajal.

Tel. Canal 991.

JAMES A. SHALEK, ravnatelj.

